

6

**Dendrokronologisk analyse af
fotografier optaget på
fyrretræsplanker i
Middelalderdøren
i
Rogslösa Kyrka
Östergötland**

Undersøgelsen omfatter analyser af fotografier optaget på indersiden af den middelalderlige dør på sydsiden af skibet i Rogslösa Kyrka.

Fotografierne er optaget i kirken den 10. november 2003 af Bengt A. Lundberg, Riksantikvarieämbetet, Stockholm, Niels Bonde, Nationalmuseet, København og Gunnar Nordanskog, Lunds universitet i nærværelse af Jan Eriksson, Kulturmiljöenheten, Länsstyrelsen Östergötland.

Fotografierne er optaget på udvalgte steder på radialsiderne på dc i alt 4 planker, som døren er bygget af. På disse steder er der sket en afmærkning af årringene på et påklæbet stykke tape. Metoden blev første gang afprøvet på originalstavene i Urnes stavkirke i Norge med et overraskende positivt resultat. (Thomas Bartholin: Dendrokronologisk analyse af fotografier optaget på vægplanker fra nordvæggen i Urnes Stavkirke. Rapport 17/7-2002, unpubl). Metoden er under stadig udvikling og den medfører ingen fysiske indgreb i det undersøgte objekt. Den er relativt enkel og hurtig at anvende, således at der med fordel kan optages flere fotografier på forskellige steder på det pågældende objekt. Det betyder at dateringsmuligheden stiger.

Prøverne er forsynet med dendrokronologiske identitetsnumre i serien 0114345-0114348.

Katalog over prøverne:

Rogslösa Kyrka, middelalderdøren					
CATRAS nummer	Planke nr fra øst	Radius nr	Målestedets højde over gulv, cm	Antal årringe målte + talte	Datering af yderste årring
01143451	1	1 vest	62	101 + 1	1269
01143452	1	2 vest	192	105	1263
01143453	1	3 vest	231	100 + 11	1269
01143461	2	1 øst	89	62 + 5*	ej dateret
01143462	2	2 øst	190	55*	ej dateret
01143463	2	1 vest	75	62 + 3*	1256*
01143464	2	2 vest	188	59 + 2*	1259*
01143465	2	3 vest	224	56 + 2*	1260*

01143471	3	1 øst	72	115 + 2	1261
01143472	3	2 øst	181	126	1269
01143473	3	3 øst	244	111	1270
01143474	3	1 vest	78	107	1263
01143475	3	2 vest	158	79	1269
01143476	3	3 vest	236	113	1269
01143481	4	1 øst	20	64*	ej dateret
01143482	4	2 øst	223	60*	ej dateret

*) uden tillæg for fjer

Planke 1 fra øst har kantliste mod øst og en ca 3 cm dyb not mod vest.

Planke 2 fra øst har en ca 3 cm bred dobbeltfjer, hvis kant følger overfladens naturlige runding, som kan være barkkanten. Fjeren skønnes at indeholde højst 15 årringe.

Planke 3 fra øst har dobbeltnot.

Planke 4 fra øst har en fjer med ca 10 årringe. Mod vest er den kraftigt bearbejdet.

Da der er en meget lille spredning i dateringen af den yderste årring i planke 1 og 3, der begge har not, med en tydelig koncentration af dateringerne til 1269-70 og at dateringen af radierne i planke 2 med tillæg for ikke målte årringe i fjeren også ender omkring 1270, er det **bedste skøn for hvornår døren er lavet ca 1275**. I denne datering rummes også et par års tørretid for plankerne.

Fotografierne og måleresultater opbevares indtil videre på Nationalmuseet.

Vedrørende dendrokronologisk analyse af selve kirken, prøverne 014728-14782, udtaget 8-9/11-1993, henvises til upubliceret rapport af 24/1-1994 fra Lunds universitet, Kvartärgeologiska avdelningen: *Thomas Bartholin: Dendrokronologisk analyse af Rogslösa Kyrka, Östergötland.*

Wentorf, den 30. december 2003.

Med venlig hilsen

Thomas Bartholin,
Nationalmuseet/NNU,
Ny Vestergade 11,
DK 1471 København K.
Tel. 0045 3347 3191
thomas.bartholin@gmx.de

Am Haidberg 18
D 21 465 Wentorf bei Hamburg
Tyskland
0049 40 720 1821